

Cermaq Norway AS
post.norway@cermaq.com

Saksb.: Maria L. Seivåg
e-post: fmnomse@fylkesmannen.no
Tlf: 75531605
Vår ref: 2015/43
Deres ref:
Vår dato: 02.10.2017
Deres dato:
Arkivkode: 542.1

Innvilget søknad om midlertidig økt fôrforbruk på lokalitet Holmvåg i Steigen kommune

Vi viser til søknad fra Cermaq Norway AS om økt fôrforbruk på lokalitet Holmvåg, først oversendt fra Nordland fylkeskommune til behandling den 21.12.2016. Den 9.3.2017 stilte Fylkesmannen søknaden i bero i påvente av rapport fra en tillempet MOM B-undersøkelse for lokaliteten. Den 20.9.2017 mottok vi denne undersøkelsen og tok opp behandling igjen.

Vedtak

*Fylkesmannen i Nordland innvilger søknaden fra Cermaq Norway AS og endrer eksisterende tillatelse¹. **Ny tillatelse er vedlagt og gjelder for et fôrforbruk på 200 tonn for kalenderåret 2017, for produksjon av inntil 1 800 000 stk. settefisk per år ved lokalitet Holmvåg i Steigen kommune. Fra og med produksjonsåret 2018 gjelder vedlagte utslippstillatelse for et fôrforbruk på inntil 150 tonn per år. Tillatelsen gjelder forurensning fra virksomheten og kan tas i bruk fra den dato Fylkeskommunen har gitt tillatelse etter akvakulturloven. Vedlagte utslippstillatelse erstatter tillatelsen utstedt fra Fylkesmannen i Nordland den 17.11.2015.***

En eventuell klage på dette vedtaket må være oversendt Fylkesmannen i Nordland innen 3 uker fra vedtaket er mottatt.

Bedriften kan komme med merknader til varsel om fastsettelse av risikoklasse og saksbehandlingsgebyr (se side 7) innen 14 dager fra dette brev er mottatt.

Tiltak som må gjennomføres (se detaljerte vilkår i vedlagte tillatelse):

- Det skal gjennomføres resipientundersøkelser tilsvarende MOM C-undersøkelser (tillempet etter NS 9410) minimum hvert 5. år på slutten av eller i etterkant av en periode med høy belastning (utføring).
- Det skal gjennomføres resipientundersøkelser tilsvarende MOM B-undersøkelser (tillempet etter NS 9410) i en vifteform nedstrøms anleggets utslippspunkt minimum hvert 2. år på et tidspunkt av året når belastningen er høy.

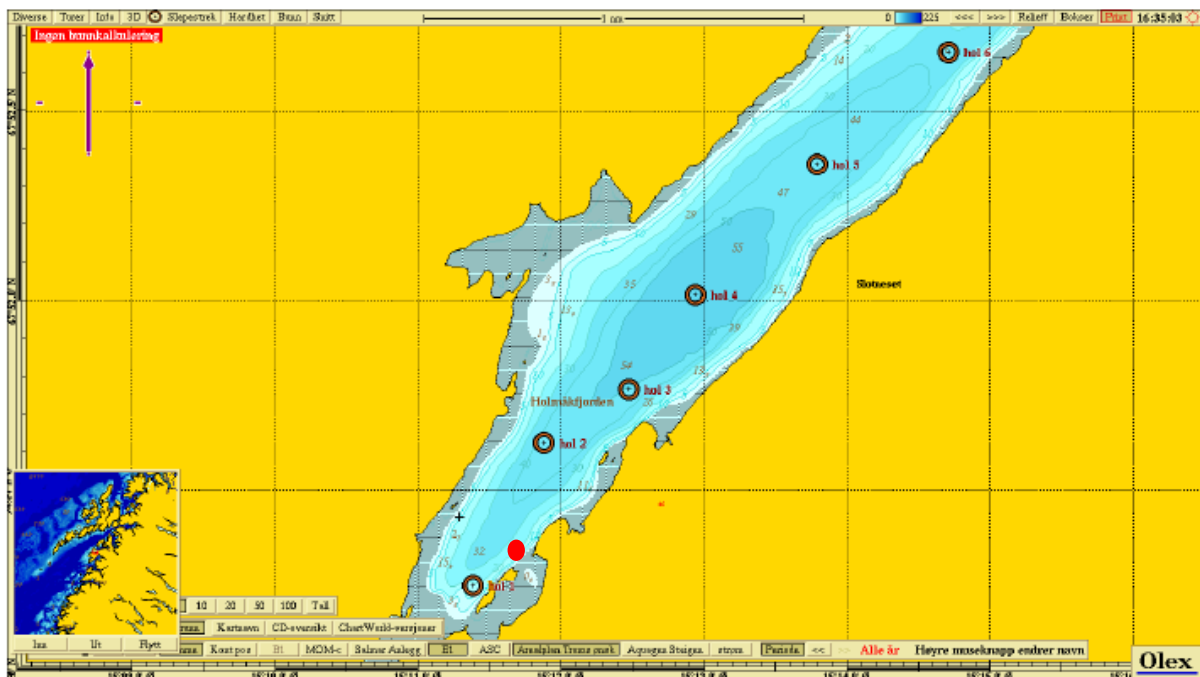
Rapportene skal oversendes myndighetene uten ugrunnet opphold.

¹ Forurensningsloven § 11 og § 18

Bakgrunn

Søknaden gjelder økt fôrforbruk ved lokalitet Holmvåg i Steigen kommune. Det ble opprinnelig søkt om en økning i fôrforbruk fra 150 til 250 tonn per år, mens antall settefisk produsert per år (1 800 000 stk.) ville være uendret. I kommunikasjon med søker 28.9.2017 kom det imidlertid frem at Cermaq Norway AS kun trenger å søke om et fôrforbruk på 200 tonn på lokaliteten for året 2017. Siden produksjonen i anlegget skal nedskaleres vil det for ettertiden holde med 150 tonn per år, slik selskapet har tillatelse til i dag.

Gjeldende utslippstillatelse frem til d.d. er utstedt 17.11.2015.

Figur 1. Oversiktskart over Holmåk fjorden med omtrentlig plassering av utslippspunkt (rød ellipse) og stasjoner fra MOM C-undersøkelse. Kart hentet fra rapport MCR-M-13015- Holmåk fjorden-1015 fra undersøkelse utført av Havbruksstjenesten AS i 2015.

Arealbruk er uendret ved innværende søknad. Lokaliteten Holmvåg ligger i et område avsatt til LNF 3 (næringsbygg tillatt) i Steigen kommune sin arealplan.

Søknaden har vært ute til offentlig høring og er behandlet av Steigen kommune. Det har ikke kommet inn merknader som gjelder forurensning. Kommunen forutsetter at føre-var-prinsippet legges til grunn ved behandling av søknad, og at det gjøres ei vurdering av tålegrensen for miljøet i fjorden før det gis permanent tillatelse til økt fôrforbruk utover dagens 150 tonn.

Saksdokumenter

Fylkesmannen har vurdert følgende undersøkelser:

- Tillempet MOM B-undersøkelse fra 25.8.2017
- Tillempet MOM C-undersøkelse fra 14.10.2015 samt resipientundersøkelser tatt i fjorden i 2011, 2006, 2002 og 1998
- Strømmålinger fra juli-august 2014 på 5, 7, 13 og 16 meters dyp

---

Fylkesmannens vurdering

Generelle forutsetninger

All forurensning fra virksomheten isolert sett er uønsket. Selv om utslippene er innenfor de fastsatte utslippsgrensene, plikter bedriften å redusere utslippene og å skaffe oversikt over egne utslipp og virkningene av utslippet, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader². Det samme gjelder utslipp av annet som det ikke uttrykkelig er satt grenser for gjennom særskilte vilkår. At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen³. Tillatelse til utslipp fritar ikke virksomheten fra plikt til å innhente nødvendige tillatelser etter andre lover eller plikt til å overholde bestemmelser og påbud som gis med hjemmel i slike lover.

Akvakulturanlegg kan påvirke miljøet ved støy, lys, lukt, utslipp til vann og ved at det blir generert farlig avfall. Rester etter medisiner og andre stoffer som benyttes i virksomheten kan også påvirke miljøet. Substitusjonsplikten pålegger at bedriften til enhver tid, så langt dette er mulig, benytter stoffer som påvirker miljøet minst mulig. De utslippene et anlegg har til vann må kunne omsettes av naturen etter hvert for ikke å overbelaste miljøet. Dersom rester etter fôr og ekskrementer akkumuleres på bunnen, kan dette føre til oksygenmangel. Dermed kan store deler av nedbrytningsprosessen i bunnsedimentene stoppe og det vil skje en opphopning av organiske avfallsstoffer. Dette kan blant annet medføre lokal utryddelse og endring av bunndyrfaunaen.

Et landbasert akvakulturanlegg har rense- eller oppsamlingsmuligheter for utslipp som følge av produksjonen i form av overskuddsfôr, ekskrementer fra fisken, kjemikalie- og legemiddelbruk osv. Utslipet reguleres gjennom rammer for produksjonen, vilkår om overvåkning, rensing og krav om at miljøtilstanden i resipienten skal opprettholdes på et tilfredsstillende nivå.

Miljøtilstanden i alle vannforekomster skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomsten skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand⁴. Dette innebærer også at miljøtilstanden i sedimenteringsområdet for utslippet fra anlegget på sikt ikke skal være dårligere enn «god».

Miljømålene for bunnpåvirkning fra et oppdrettsanlegg er at organisk avfall ikke skal akkumuleres over tid og at gravende bunndyr kan leve ved utslippspunktet. Lokalitetens bæreevne oppfattes gjerne som lokalitetens kapasitet til å motta og omsette organisk stoff.

Følgende lovverk er sentralt i vår vurdering:

- Forurensningsloven (bl.a. §§ 11, 16 og 18)
- Vannforskriften (bl.a. §§ 4 til 6 og 12)
- Naturmangfoldloven (§§ 8 til 12)

---

² Punkt 2.6 i tillatelsen

³ Forurensningsloven § 56

⁴ Vannforskriften § 4

Miljøpåvirkning

1. Nær lokalitetens utslipp

I august 2017 ble det gjennomført en tillempet MOM B-undersøkelse med 10 stasjoner i all hovedsak plassert nedstrøms utslippspunktet, der avstanden til ytterste stasjon var ca. 200 meter. Ut fra rapporten kan det leses at det var føret ut 160 tonn før på undersøkelsestidspunktet, og stående biomasse i anlegget var 40 tonn. Fylkesmannen har imidlertid fått opplyst at førforbruk for 2017 per 28.9.2017 var 95 tonn. Stasjonene lå på mellom 11 og 35 meters dyp, der sedimentet bestod av silt og sand med innslag av leire, grus og skjellsand. Det var bunndyrfauna på alle stasjoner, bestående av børstemark, skjell og enkelte pigghuder. Det var ingen bobling eller slam. Alle stasjonene hadde misfarget sediment. Det var noe lukt på fire stasjoner, og mykt sediment på åtte stasjoner. På to stasjoner ble grabben fylt $\frac{1}{4}$ - $\frac{3}{4}$, og på fire stasjoner $> \frac{3}{4}$. Fire enkeltstasjoner oppnådde tilstand 2 (god), mens resterende seks stasjoner oppnådde tilstand 1 (meget god).

Strømmålinger ble gjennomført med doppler ca. 100 meter øst-nordøst for utslippspunktet over et totaldyp på 17,3 meter. Vanntransporten gikk i all hovedsak mot nordøst, ut av fjorden. Den lille returstrømmen mot sørvest minker ytterligere nedover i vannsøylen. Gjennomsnittlig strømhastighet ved bunnen må anses å være god, og andel strømstille er lav. Retningsstabilitet på strømmen er middels.

Nøkkeltall fra strømmåling ved lokalitet Holmvåg

Dyp (m)	Gjennomsnittsstrøm (cm/s)	Maksimalstrøm (cm/s)	Andel strømstille (%)	Neumanns parameter*
5	3,8	15,1	6	0,2
7	3,6	13,1	6	0,3
13	3,4	13,0	8	0,3
16	3,2	12,1	9	0,3

*Viser retningsstabilitet som et tall mellom 0 og 1, der lave verdier tilsvarer lav stabilitet og en «vinglete» strøm, mens høye verdier tilsvarer høy stabilitet og en mer konsekvent retning på strømmen.

2. Utenfor lokalitetens nærsone

Utslippspunktet ligger innerst i Holmåkfjorden, som er drøye 6 kilometer lang. I munningen mot Skjettenfjorden er det én permanent åpning der dybder er ca. 2-3 meter ved lavvann (sundet mellom Petterskjæret og fastlandet). Utover dette er det kun grunne åpninger mot dypere vann ved flo sjø. Fjorden har et dypere område på ca. 55 meter i den indre halvdel av fjorden. Det er ca. 800 meter fra utslippet til dybder > 50 meter.

MOM C-undersøkelsen fra 2015 undersøkte seks stasjoner (se figur 1) nummerert fra innerst til ytterst i fjorden, der stasjon 4 ligger i det dypeste området. I 2015 ble det totalt føret ut 159 tonn før. Viktige resultater fra de enkelte stasjonene er oppsummert i tabellen nedenfor.

Stasjon	Økologisk tilstand (nEQR)	Tilstand basert på oksygenmetning	Prosent pelitt	Tilstand basert på organisk karbon	Tilstand basert på pH/E _h
1	II (god)	I (svært god)	34	II (god)	1 (meget god)
2	III (moderat)*	II (god)	79	III (moderat)	2 (god)
3	II (god)	II/III (god/moderat)	27	IV (dårlig)	1 (meget god)
4	II (god)	III (moderat)	84	IV (dårlig)	1 (meget god)
5	III (moderat)	II (god)	69	III (moderat)	1 (meget god)
6	I (svært god)	I (svært god)	35	II (god)	1 (meget god)

*Rapporten oppgir tilstandsklasse II (god). Basert på omregning etter Miljødirektoratets anbefaling om å utelate diversitetsindeks DI faller stasjonen imidlertid en tilstandsklasse.

Det har tidligere vært gjennomført flere tilsvarende undersøkelser på omtrent samme stasjonsplassering, sist gang i juni 2011 der rapporten også refererer til resultater fra 2006, 2002 og 1998. Det bør presiseres at forforbruket har økt de siste årene. I 2011 var forforbruket 122 tonn, men undersøkelsen var tatt allerede i juni og reflekterer derfor ikke høyeste belastning. Mellom 1998 og 2011 var tilstandsklasse for artsmangfold mellom I-III (svært god til moderat) på de seks stasjonene. Det bør imidlertid understrekes at økologisk tilstandsklasse på den tiden var basert på én enkelt diversitetsindeks, og dermed var mer usikker enn dagens tilstandsklasse som er basert på et normalisert gjennomsnitt. Tilstandsklasse basert på organisk karbon har variert mye mellom 1998 og 2011, der lavest tilstand forekom i 2006 med tilstand V (svært dårlig) på stasjoner 2, 3 og 4.

Alle undersøkelser har registrert tilførsel av organisk materiale fra land og grunt vann på flere av stasjonene.

3. Vannforekomst

Lokaliteten ligger i vannforekomsten Holmåkfjorden, klassifisert som beskyttet kyst/fjord med ID nr. 0364010400-C i Vann-Nett⁵. Vannforekomsten er per i dag vurdert til å ha god økologisk tilstand. Fylkesmannen vil imidlertid påpeke at settefiskanlegget må anses som en forurensner i fjorden, men dette ligger per i dag ikke inne i Vann-Nett. Det må forventes at dette legges inn i databasen i nær fremtid. Ut fra de opplysninger som foreligger mener Fylkesmannen at den søkte produksjonen på lokaliteten har lav sannsynlighet for å føre til forringelse av den økologiske tilstanden i vannforekomsten. Hvis driften får negativ effekt på tilstanden til vannforekomsten, må det imidlertid gjøres tiltak for å bedre forholdene.

Bestemmelsene i vannforskriften innebærer at Fylkesmannen i enkelte tilfeller vil måtte pålegge lokaliteten tilleggsundersøkelser for å kartlegge tilstanden i vannforekomsten. På bakgrunn av utslippets omfang og forventet påvirkning på resipienten, finner Fylkesmannen på dette tidspunktet at det ikke er nødvendig å pålegge denne type undersøkelser.

⁵ Nettportal som eies av miljøforvaltningen og Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE) og driftes av sistnevnte: <http://vann-nett.no/portal/Default.aspx>

---

4. Naturmangfold

Miljødirektoratets database, Naturbasen⁶, har registrert observasjoner av taesaltgras og pølstarr ca. 2,5 kilometer nordøst for utslippet. Artene vokser på havstrender og er begge av særlig stor forvaltningsinteresse siden > 25 % av den europeiske bestanden finnes i Norge.

Ut fra et forurensningsmessig perspektiv mener Fylkesmannen at det omsøkte fôrforbruket vil medføre lav risiko for forringelse av de aktuelle naturtypene og bestandene som hittil er kjent rundt utslippet fra lokaliteten Holmvåg, basert på avstanden mellom utslippet og observert forekomst.

Virksomheten må være oppmerksom på viktige naturtyper i anleggets influensområde og ha fokus på å unngå at virksomhetens drift forringer disse naturverdiene. Denne tillatelsen er gitt med forbehold om eventuell ny kunnskap som måtte komme. Dersom det kommer frem ny kunnskap om nærliggende naturtyper som kan forringes av produksjonen ved lokaliteten, må bedriften regne med at de kan få nye vilkår om overvåking og eventuell regulering av sine utslipp⁷. Kostnadene ved slike tiltak bæres av tiltakshaver⁸.

Dersom miljøundersøkelser viser at belastningen på lokalitetens nærsone overskrider lokalitetens tålegrense eller at resipienten påvirkes negativt, kan Fylkesmannen redusere tillatt fôrforbruk eller trekke tilbake tillatelsen⁹.

Konklusjon

Fylkesmannen innvilger herved søknaden. Samlet sett mener Fylkesmannen at risikoen for at et økt fôrforbruk til 200 tonn i inneværende kalenderår vil medføre forurensning som overstiger tåleevnen til resipienten er lav. Dette gjelder for både nærsonen, hovedresipienten og tåleevnen til økosystemet.

Den tillempede MOM B-undersøkelsen viste gode forhold nedstrøms utslippet én måned før akkumulert fôrforbruk for 2017 var på 95 tonn. Fylkesmannen vurderer at risikoen er liten for at den omsøkte økningen i fôrforbruk til 200 tonn, begrenset til inneværende kalenderår, vil medføre organisk belastning like nedstrøms utslippet som ikke er reversibel innenfor et relativt kort tidsrom.

Holmåkfjorden har områder der økologisk tilstand varierer og tidvis er nede i «moderat». Innhold av organisk karbon er tidvis veldig høyt, der noe må tilskrives tilførsel av organisk materiale fra land og grunt vann. Fylkesmannen er i utgangspunktet ikke positiv til økt tilførsel av organisk materiale til fjorden. Søker har imidlertid begrenset søknaden til å gjelde 200 tonn fôr og kun for inneværende kalenderår. På bakgrunn av dette og miljøundersøkelser som foreligger vurderer Fylkesmannen at risikoen for at fjordens tåleevne overstiges er liten.

---

⁶ Naturbase: Fagsystem fra Miljødirektoratet for registrering av verneområder, naturtyper og andre data om biologisk mangfold som er viktige i arealforvaltningen:

<http://geocortex.dirnat.no/silverlightviewer/?Viewer=Naturbase>

⁷ Forurensningslovens § 18

⁸ Forurensningsloven § 51 og § 2 nr. 5, og Naturmangfoldloven § 11

⁹ Forurensningsloven § 18

Det er i saksbehandlingen lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper, samt de fordeler som tiltaket vil medføre. Dersom Fylkeskommunens vedtak innebærer tillatelse til en lavere produksjonsramme enn det som fremgår av dette vedtaket, er det produksjonsrammen i Fylkeskommunens vedtak som gjelder. Tillatelsen kan endres på visse vilkår¹⁰. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

Fylkesmannen understreker at vurderingene er gjort med forutsetning av at virksomheten benytter best mulig teknologi og driftsmetoder for å minimalisere utslippene til miljøet¹¹. Overvåking av miljøtilstanden og mulige endringer av tilstanden i resipienten vil avgjøre om utslippet er forsvarlig også i fremtiden. Krav om miljøundersøkelser vil også dokumentere om anlegget har uønskede effekter på resipienten.

I tillegg til de krav som følger av tillatelsen, plikter bedriften å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven, samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. For informasjon om regler som kan være aktuelle for bedriften, viser vi til *Regelhjelp.no*. Brudd på utslippstillatelsen er straffbart¹². Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Varsel om saksbehandlingsgebyr og risikoklasse

Det skal betales gebyr for Fylkesmannens arbeid med fastsettelse av nye eller endrede tillatelser til forurensende virksomhet¹³.

Fylkesmannen varslar at Cermaq Norway AS vil ilegges et gebyr på 19 700 kr. Saksbehandlingsgebyret følger gebyrsatser¹⁴, og valg av gebyrsats er basert på tidsbruk i saksbehandlingen samt sakstype.

Lokaliteten Holmvåg ligger i et område klassifisert som beskyttet kyst/fjord. En vurdering av omsøkt produksjon samt miljøforhold gjør at Fylkesmannen varslar at lokaliteten Holmvåg plasseres i risikoklasse 3.¹⁵ Plassering i risikoklasse skjer for øvrig ut ifra skjønn. Hvilken risikoklasse en virksomhet er plassert i har en viss betydning for Fylkesmannens planlegging av tilsyn.

Dersom dere har merknader til varselet, ber vi om at disse bli sendt innen 14 dager fra dette brev er mottatt¹⁶.

Klageadgang, saksopplysninger m.m.

Fylkesmannens vedtak kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om Fylkesmannens vedtak er kommet

---

¹⁰ Forurensningsloven § 18

¹¹ Forurensningsloven § 2 nr. 3 og Naturmangfoldloven § 12

¹² Forurensningsloven §§ 78 og 79

¹³ Forurensningsforskriften kapittel 39

¹⁴ jf. § 39-4 i forurensningsforskriften

¹⁵ Forurensningsloven § 18

¹⁶ Forvaltningsloven § 16

---

fram eller fra vedkommende fikk eller burde ha skaffet seg kjennskap til vedtaket¹⁷. Klager som kommer inn etter denne fristen kan ikke påregnes å bli behandlet, jf. forvaltningsloven § 31. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes¹⁸. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Moloveien 10, 8002 Bodø

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort¹⁹. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter²⁰. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til Fylkesmannen. Vi vil på forespørsel også kunne gi øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken.

Med hilsen

Oddlaug Ellen Knutsen (e.f.)
seksjonsleder

Maria L. Seivåg
rådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:

Mattilsynet - Region Nord	Felles postmottak, Postboks 383	2381	Brumunddal
Fiskeridirektoratet Region Nordland	Postboks 185 Sentrum	5804	Bergen
Nordland fylkeskommune	Postmottak Fylkeshuset	8048	Bodø
Steigen kommune	Rådhuset	8281	Leinesfjord
Nordland Fylkes Fiskarlag	Postboks 103	8001	BODØ
Odd Peder Holmvaag	Kirkegata 33	8250	Rognan
Cermaq Norway AS v/Marit Holmvaag Hansen			
Kystverkets hovedkontor	Postboks 1502	6025	Ålesund

Vedlegg:

1 Utslippstillatelse - midlertidig økt forbruk Holmvåg - Cermaq Norway AS - Steigen

---

¹⁷ Forvaltningsloven §§ 28 og 29

¹⁸ Forvaltningsloven § 32

¹⁹ Forvaltningsloven § 42

²⁰ Forvaltningsloven § 18

Cermaq Norway AS
post.norway@cermaq.com

Saksb.: Maria L. Seivåg
e-post: fmnomse@fylkesmannen.no
Tlf: 75531605
Vår ref: 2015/43
Deres ref:
Vår dato: 02.10.2017
Deres dato:
Arkivkode: 542.1

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven Cermaq Norway AS lokalitet Holmvåg Steigen kommune

Informasjon om ansvarlig enhet

Navn	Cermaq Norway AS
Gate/postboks	-
Poststed	8286 Nordfold
Org. nummer	961 922 976

Informasjon om lokalitet

Lokalitetsnavn	Anleggsnummer	Risikoklasse ¹	Anleggsaktivitet
Holmvåg	1848.0033.04	3	Laksefiskproduksjon på land

Tillatelsen gitt: 02.10.2017	Erstatter utslippstillatelse datert 17.11.2015
Oddlaug E. Knutsen (e.f.) seksjonsleder	Maria L. Seivåg rådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

¹ Jf. forurensningsforskriften kapittel 39 om gebyr til statskassen for Fylkesmannen sitt arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven

Innholdsfortegnelse

1. Produksjonsforhold og rammer	3
2. Generelle vilkår	3
2.1 UTSLIPPSBEGRENSNINGER	3
2.2 PLIKT TIL Å OVERHOLDE GRENSEVERDIER	3
2.3 PLIKT TIL Å REDUSERE FORURENSNING SÅ LANGT SOM MULIG	3
2.4 TILTAK VED ØKT FORURENSNINGSFARE	4
2.5 INTERNKONTROLL	4
3. Utslipp til vann	5
3.1 UTSLIPPSMENGDER	5
3.2 Utslipsreduserende tiltak, renseanlegg M.M.	5
3.3 UTSLIPP AV KJEMIKALIER OG LEGEMIDLER	5
3.4 SANITÆRAVLØPSVANN	6
3.5 OLJEHOLDIG AVLØPSVANN	6
3.6 OVERFLATEVANN	6
3.7 MUDRING OG DUMPING	6
4. Utslipp til luft	6
5. Lys	6
6. Forurensede sedimenter	6
7. Kjemikalier og legemidler	6
7.1 VURDERING AV KJEMIKALIER OG LEGEMIDLER	7
7.2 SUBSTITUSJON	7
7.3 REACH	7
7.4 LAGRING AV LEGEMIDLER OG KJEMIKALIER	7
8. Støy	7
9. Energi	8
10. Avfall	8
10.1 GENERELLE KRAV	8
10.2 HÅNDTERING OG LAGRING AV FARLIG AVFALL	8
10.3 HÅNDTERING AV LEGEMIDLER OG KJEMIKALIERESTER	9
10.4 HÅNDTERING AV PRODUKSJONSAVFALL OG SLAM	9
11. Utslippskontroll	9
11.1 Måling og Beregning av Utslipp	9
12. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot utslipp	10
12.1 MILJØRISIKOANALYSE	10
12.2 FOREBYGGENDE TILTAK	10
12.3 ETABLERING AV BEREDSKAP	10
12.4 VARSLING AV AKUTTE UTSLIPP	11
13. Miljøinformasjon og journalføring	11
14. Miljøtilstand og resipientovervåking	11
14.1 KRAV TIL MILJØTILSTAND	11
14.2 OVERVÅKING	12
14.3 UTVIDET OVERVÅKING	12
15. Utskifting av utstyr	12
16. Eierskifte	12
17. Nedleggelse	12
18. Tilsyn	13
19. Bortfall av tillatelsen	13
VEDLEGG 1 Liste over prioriterte stoffer, jf. punkt 2.1.	14
VEDLEGG 2 - AVLØPSDEFINISJONER	15

1. Produksjonsforhold og rammer

Tillatelsen gjelder forurensning fra klekkeri, yngelanlegg og settefiskproduksjon av laks og ørret på land på lokalitet Holmvåg. Tillatelsen er basert på en søknad om midlertidig økning av fôrforbruk fra 150 til 200 tonn for kalenderåret 2017, som Fylkesmannen innvilger.

Navn på lokalitet	Kartblad		UTM-koordinater (WGS84)*	Produksjon settefisk per år (stk.)	Tillatt årlig fôrforbruk fra og med 2018 (tonn)
	M-711	Norge-serien			
Holmvåg	2030-1 og 2030-4	10134	33W 5081 ⁷⁵ 75267 ⁷²	1 800 000	150**

*Omtrentlig koordinat for utslippspunkt.

**For kalenderåret 2017 gjelder tillatelsen for inntil 200 tonn.

2. Generelle vilkår

2.1 UTSLIPPSBEGRENSNINGER

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 10. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 til 10, eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

2.2 PLIKT TIL Å OVERHOLDE GRENSEVERDIER

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 PLIKT TIL Å REDUSERE FORURENSNING SÅ LANGT SOM MULIG

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, samt støy, lys og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt. 3 - 10 uttrykkelig er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivå i forhold til det som er lagt til grunn i forbindelse med saksbehandlingen, medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4 TILTAK VED ØKT FORURENSNINGSFARE

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter virksomheten å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere

---

eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Virksomheten skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles ihht. pkt 11.4.

2.5 INTERNKONTROLL

Virksomheten plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette². Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold ved anlegget. De som arbeider på virksomheten skal ha nødvendig kunnskap om mulige utslipp, og må arbeide aktivt gjennom egenkontroll for å hindre skade eller ulempe for miljøet, og forebygge utslipp.

Virksomheten skal ha en driftsansvarlig ved anlegget som skal påse at krav i tillatelsen og generelle krav i forurensningsloven med forskrifter overholdes. Driftsansvarlig skal også sørge for overvåkning og gjennomgang av virksomhetens internkontroll når det gjelder ytre miljø.

Miljømål

Virksomheten skal sette miljømål for anleggets påvirkning på ytre miljø, jf. internkontrollforskriften § 5 punkt 4. Miljømålene skal være målbare, konkrete og tilpasset det aktuelle anlegget. Målene skal dokumenteres skriftlig jf. samme paragraf, og skal gjøres kjent for de ansatte. Eksempler på ytre miljømål for anleggets påvirkning kan være førfaktor, avfallsmengder, energiforbruk, kjemikaliemengder, legemidler, vedlikeholds- og utskiftningsfrekvens for utslippsrelatert utstyr m.m.

Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal virksomheten sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. Virksomheten plikter å føre jevnlig tilsyn og kontroll med utslippsrelatert utstyr, og system/rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert jf. internkontrollforskriften § 5 punkt 7³.

3. Utslipp til vann

3.1 UTSLIPPSMENGDER

Utslippene fra anlegget er indirekte avgrenset gjennom en produksjonsramme (vilkår 1) og krav om rensing av avløpet (pkt. 3.2.2). Utslippene til vann skal reduseres i så stor grad som teknisk og økonomisk mulig. Renseeffekten skal måles i forhold til oppnådd reduksjon av

---

² Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (internkontrollforskriften)

³ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (internkontrollforskriften)

organisk stoff og partikler, se pkt. 3.2.2 og vilkår 11. Det skal utføres jevnlige målinger av utslipp til vann. Prøvetaking og analyser skal gjennomføres i samsvar med krav i pkt. 11.1.

Tap og spill av fôr skal reduseres mest mulig. Fisken skal ikke overføres eller føres på en slik måte at det kan medføre skade eller ulempe for det ytre miljø. Det skal brukes tørrfôr⁴. Ved forhøyet fôrforbruk, skal årsakene til dette kartlegges og nødvendige tiltak settes i verk i den hensikt å bringe fôrforbruket ned.

Virksomheten skal ha skriftlige rutiner som sikrer en utføring i den daglige driften som minimaliserer utslipp. Forhøyet fôrforbruk skal journalføres, med beskrivelse av årsak og iverksatte tiltak.

3.2 UTSLIPPSREDUSERENDE TILTAK, RENSEANLEGG M.M.

3.2.1 Vannforbruk

Forbruket av vann skal i så stor grad som teknisk og økonomisk mulig tilpasses anlegget sitt faktiske behov i produksjonen og en størst mulig renseseffektivitet i renseanlegget. Overforbruk av vann skal ikke forekomme.

3.2.2 Renseanlegg

Før utslipp til resipienten skal avløpsvannet renses mekanisk gjennom et primærrenseanlegg, dvs. at avløpsvannet skal renses i silanlegg, mekanisk sedimenteringsanlegg eller annen type renseanlegg som minimum oppfyller følgende renseskrav:

Type forurensning	Renseskrav	Måleparameter
Suspendert stoff (SS)	Minst 50 % reduksjon	SS
Organisk stoff	Minst 20 % reduksjon	Valgfritt målt i KOF, BOF ₇ eller TOC

For definisjoner, se vedlegg 2.

3.3 UTSLIPP AV KJEMIKALIER OG LEGEMIDLER

Bruk og utslipp av kjemikalier, legemidler, og desinfeksjonsmiddel skal virksomheten gjøre i samsvar med gjeldende regelverk/retningslinjer fra myndighetene. Ved bruk av legemidler og miljøskadelige kjemikalier skal det vises særlig aktsomhet for å unngå at midlene slipper ut i det omkringliggende miljø og gjør skade på miljøet.

3.4 SANITÆRAVLØPSVANN

Avløpet fra anleggets sanitæranlegg skal skje i samsvar med gjeldende regelverk og søknad skal sendes til kommunen.

3.5 OLJEHOLDIG AVLØPSVANN

Oljeholdig avløpsvann fra verksted, motorrom eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeavskiller eller tilsvarende rensesinnretning⁵

⁴ Tørrfôr defineres her som fôr med over 90 % tørrstoffinnhold

⁵ Jf. forurensningsforskriften kapittel 15 om krav til oljeholdig avløpsvann

---

3.6 OVERFLATEVANN

Avrenning av overflatevann fra virksomhetens utearealer skal håndteres slik at det ikke medfører skade på miljøet.

3.7 MUDRING OG DUMPING

Mudring og dumping er forbudt uten tillatelse fra Fylkesmannen, jf. forurensningsforskriften kap. 22.

4. Utslipp til luft

Fôrlagring, spyling, rengjøring samt annen virksomhet ved oppdrettsanlegget skal foregå slik at det ikke fører til luktulempere av betydning for naboer m.fl.

5. Lys

Virksomheter som benytter lys som vekstregulering etc. må sørge for å utforme lysanlegget slik at dette er minst mulig til sjenanse for bosetninger, fritidshus e.l.

6. Forurensede sedimenter

Virksomheten plikter å holde løpende oversikt over eventuelle forurensede sedimenter ved anlegget og utslippspunkt, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal Fylkesmannen varsles om dette.

7. Kjemikalier og legemidler

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, desinfeksjonsmidler, hydraulikkvæsker og brannbekjempningsmidler.

Med legemidler menes her stoffer og preparater som brukes i virksomheten og som er bestemt til å forebygge, lege eller lindre sykdom eller sykdomssymptomer, påvirke fysiologiske funksjoner hos fisk eller til å påvise sykdom. For eksempel avlusningsmidler i form av fôr- eller badebehandlingsmidler.

7.1 VURDERING AV KJEMIKALIER OG LEGEMIDLER

For kjemikalier og legemidler som benyttes på en slik måte at det kan medføre forurensning eller fare for forurensning, skal virksomheten dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes og legemidlenes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon jf. også punkt 2.5 om internkontroll.

7.2 SUBSTITUSJON

Virksomheten plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier og legemidler. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier og legemidler som benyttes, og om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal

vrderes. Der bedre alternativer finnes, plikter virksomheten å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁶

7.3 REACH

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket⁷.

7.4 LAGRING AV LEGEMIDLER OG KJEMIKALIER

Legemidler, biocider og kjemikalier skal være lagret forsvarlig. Lagerlokalene skal utformes slik at spill ved uhell eller lignende blir samlet opp.

8. Støy

Virksomhetens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som frittfeltsverdi ved mest støyutsatte fasade:

Mandag-fredag	Kveld mandag-fredag	Lørdag	Søn-/helligdager	Natt (kl. 23-07)	Natt (kl. 23-07)
55 L_{den}	50 $L_{evening}$	50 L_{den}	45 L_{den}	45 L_{night}	60 L_{AFmax}

L_{den} er definert som døgnmiddel. Med impulsstøy eller rentonelyd er grensen 5 dBA lavere. Den strengeste grenseverdien legges til grunn når impulslyd opptrer med i gjennomsnitt mer enn 10 hendelser pr. time.

$L_{evening}$ er A-veiet ekvivalentnivå for 4 timers kveldsperiode fra kl. 19-23.

L_{night} er A-veiet ekvivalentnivå for 8 timers nattperiode fra kl. 23-07.

L_{AFmax} er gjennomsnitt av de 5-10 høyeste forekommende støynivåene L_{AF} (A-veid støynivå med Fast respons) fra en industribedrift i nattperioden 23-07.

Med impulslyd menes kortvarige, støtvide lydtrykk med varighet på under 1 sekund og der impulslyden er av typen «highly impulsive sound» som definert i T-1442 kapittel 6. Dersom impulslyd forekommer mer enn 10 hendelser per time er grenseverdien 5 dBA lavere enn de grenseverdier som er angitt i tabellen.

Støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens ordinære virksomhet, inkludert intern transport på bedriftsområdet og lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport av virksomhetens ansatte er likevel ikke omfattet av grensene.

Virksomheten skal holde seg innenfor grenseverdiene. I tillegg plikter virksomheten å redusere støy mest mulig. Dette gjelder for eksempel skjerming av aggregat, vifter og lignende.

⁶ Jf. produktkontrollloven av 11.6.1979 nr. 79 § 3a

⁷ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH) av 30. mai 2008.

---

9. Energi

Virksomheten skal ha et system for kontinuerlig vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon i anleggene. Energistyringssystemet skal være i samsvar med norsk standard for energiledelse og inngå i virksomhetens internkontroll, jf. pkt. 2.5.

10. Avfall

10.1 GENERELLE KRAV

Virksomheten plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Virksomheten plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁸.

Avfall som oppstår i virksomheten, skal søkes gjenbrukt i virksomhetens produksjon eller i andres produksjon, eller – for brennbart avfall – søkes utnyttet til energiproduksjon internt/eksternt. Slik utnyttelse må imidlertid skje i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, samt krav fastsatt i denne tillatelsen.

Avfall som oppstår i virksomheten skal lagres på en slik måte at det ikke oppstår forurensning. Avfallet skal leveres videre til lovlig mottak, jf. forurensningsloven § 32 om håndtering av næringsavfall. Det er forbudt å brenne, grave ned eller dumpe avfall i sjø, det gjelder også kassert utstyr.

10.2 HÅNTERING OG LAGRING AV FARLIG AVFALL

Sikringstiltak for lagring av farlig avfall skal være basert på en risikovurdering. Avfallet skal lagres utilgjengelig for uvedkommende. Lagringsområdet for farlig avfall skal ha fast dekke for å kunne oppdage og samle opp spill/søl. Avfallet må beskyttes mot vanninntrenging for å forebygge avrenning fra avfallet eller lekkasjer. Lagret farlig avfall skal være merket slik at det fremgår hva som er lagret, og ulike fraksjoner av farlig avfall skal ikke blandes sammen, men må behandles separat og skal merkes med EAL-nummer. Lageret skal også være sikret mot avdamping av forurensning til luft. Virksomheten er selv ansvarlig for at farlig avfall leveres årlig. Elektronisk deklarasjon av farlig avfall gjøres gjennom:
<https://www.avfallsdeklarasjon.no>

10.3 HÅNTERING AV LEGEMIDLER OG KJEMIKALIERESTER

Ubenyttede rester av legemidler og kjemikalier, for eksempel medisinfôr, antibiotika, biocider og andre miljøfarlige stoffer (inkludert emballasje) må samles opp, behandles og lagres separat slik at ikke "rent" avfall blir kontaminert og ubrukelig som ressurs. Det samme gjelder for ensilasje, fôrrester og slam/ekskremitter som inneholder legemiddel- eller kjemikalierester. Lageret for antibiotikaholdig død fisk og annet antibiotikaholdig avfall eller

---

⁸ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 1.6.2004, nr. 930.

slam skal ha nok kapasitet, både til avfall ved vanlig drift og avfall ved sykdom. Avfallet skal leveres tilbake til produsent eller annen godkjent mottaker for farlig avfall⁹.

10.4 HÅNTERING AV PRODUKSJONSAVFALL OG SLAM

Død fisk og annet organisk produksjonsavfall som fôrrester, slam, fett o.l. skal håndteres på en slik måte at det ikke oppstår forurensning. Død fisk skal tas opp minst hver dag. Virksomheten skal ha beredskap til å håndtere massiv fiskedød ved f. eks sykdom eller algeoppblomstring.

Oppsamlet død fisk skal konserveres omgående ved ensilering, frysing e.l. og føres til eget lager. Fisk som skal ensileres må kvernes og tanken må ha omrøring. Ensilasjetanker skal være forsvarlig sikret mot utslipp til miljøet. Oppsamlet organisk avfall som ikke inneholder antibiotika kan utnyttes som fôrprodukter eller gjødsel/jordforbedringsmiddel og skal håndteres etter gjeldende regelverk⁹ på dette området. Avfallet skal leveres videre til lovlig mottaker, jf. forurensningsloven § 32 om håndtering av næringsavfall, både ved utnyttelse av avfallet som en råvare i annen produksjon, og videre avfallshåndtering.

11. Utslippskontroll

11.1 MÅLING OG BEREGNING AV UTSLIPP

Bedriften skal gjennomføre målinger og beregninger av utslipp til vann, og disse skal utføres slik at de blir representative for virksomheten sine faktiske utslipp. Bedriften skal på forespørsel til enhver tid kunne dokumentere at rensekravene i vilkår 3.2.2 blir etterlevd, jf. internkontrollen.

Målinger og beregninger skal gjennomføres etter et program som skal inngå i bedriftens dokumenterte internkontroll. Måle- og beregningsprogrammet skal blant annet beskrive målemetode og prøvetakningsmetode, utvelgelse av måleperioder, samt beregningsmodeller og utslippsfaktorer som benyttes.

Bedriften skal i forbindelse med utarbeidelse og revidering av måle- og beregningsprogrammet vurdere usikkerheten i målingene, og søke å redusere denne mest mulig.

Utslippskontrollen ved renseanlegget skal utføres i samsvar med følgende oppsett:

	Måleparameter	Prøvepunkt	Prøver per år
Suspendert stoff	SS	Innløp og utløp (renseanlegg)	6 (1-3 døgn blandprøve)
Organisk materiale	KOF, BOF ₇ eller TOC	Innløp og utløp (renseanlegg)	4 (1-3 døgn blandprøve)
Avløpsmengde		Innløp og utløp (renseanlegg) + overløp	Kontinuerlig

Prøvetaking og analyse skal utføres etter CEN-standard eller Norsk Standard (NS). Dersom disse ikke finnes, kan annen utenlandsk / internasjonal standard benyttes.

⁹ Jf. forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kapittel 11.

Miljøvernmyndighetene kan akseptere at annen metode brukes også der standard finnes, dersom det dokumenteres tilfredsstillende at den er minst like formålstjenlig. Bedriften er ansvarlig for at metoder og utførelse er forsvarlig kvalitetssikret, og at prøvetakingspunkter etableres på steder som gjør det mulig å ta prøver av utslippene i henhold til aktuelle standarder.

Dersom bedriften bruker eksterne laboratorier/konsulenter for prøvetaking og analyse, skal akkrediterte laboratorier/tjenester benyttes der dette er mulig.

12. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot utslipp

12.1 MILJØRISIKOANALYSE

Virksomheten skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet knyttet til den aktuelle lokaliteten. Virksomheten skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på virksomhetens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Virksomheten skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

Virksomheten skal kjenne til risikoen for uønskede miljøpåvirkninger på utvalgte naturtyper og nøkkelområder for spesielle arter som følge av utslipp fra anlegget. Virksomheten må ha kunnskap om økosystemet, bunn- og strømforhold på lokaliteten (inkludert utslippspunkt), samt nærhet til viktige naturverdier som f. eks villaksens vandringsruter og nærliggende laksefjorder og anadrome vassdrag.

12.2 FOREBYGGENDE TILTAK

På basis av miljørisikoanalysen skal virksomheten iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Virksomheten skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

12.3 ETABLERING AV BEREDSKAP

Virksomheten skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt utslipp (herunder karsprekk, rømming, massedød i kar på grunn av sykdom etc.). Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer.

12.4 VARSLING AV AKUTTE UTSLIPP

Akutte utslipp eller fare for akutte utslipp skal varsles i henhold til gjeldende forskrift¹⁰. Virksomheten skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller.

---

¹⁰ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 9.7.1992, nr. 1269

13. Miljøinformasjon og journalføring

Virksomheten skal ha kunnskap om miljøpåvirkning fra egen aktivitet og oversikt over annen relevant miljøinformasjon¹¹. Virksomheten skal regelmessig registrere og journalføre følgende data:

Tema	Data
Produksjon	Fiskemengde og total årsproduksjon
Fôr	Fôrtype, fôrforbruk, fôrfaktor
Avfall	Typer, mengde og disponeringsmåter
Kjemikalier og legemidler	Typer og forbruk
Oppsamlet slam med antibiotika	Mengde og disponeringsmåter
Rømt fisk	Antall rømmingstilfeller og mengde rømt fisk

Journalen skal tas vare på ved anlegget i minst 4 år og være tilgjengelig ved kontroll/inspeksjon. Deklareringsskjema for levert farlig avfall skal oppbevares i 3 år og kreves forevist Fylkesmannen ved inspeksjon. Elektronisk deklarasjon av farlig avfall gjøres gjennom: <https://www.avfallsdeklarerer.no>

14. Miljøtilstand og resipientovervåking

Bæreevnen er kapasiteten lokaliteten har til å ta imot og omsette organisk materiale.

14.1 KRAV TIL MILJØTILSTAND

Utslipp fra anlegget skal ikke føre til at organisk avfall akkumulerer over tid eller at gravende dyr ikke kan eksistere ved avløpet eller i nærsone til avløpet.

Utenfor avløpets umiddelbare nærsone bør tilstandsklassen ikke være dårligere enn klasse II (jf. SFT-veiledning 97:03: *Klassifisering av miljøkvalitet i fjorder og kystfarvann*) når det gjelder dypvann, bløtbunnsfauna og sediment, og tilstandsklassen skal ikke ha en negativ utvikling.

Overflatevannet i influensområdet skal om sommeren ikke være dårligere enn naturtilstandsklassen.

Det skal foretas jevnlig, risikobasert miljøovervåking for å dokumentere at kravene til miljøtilstand overholdes.

14.2 OVERVÅKING

- Det skal gjennomføres resipientundersøkelser tilsvarende MOM B-undersøkelser (NS 9410) i en vifteform nedstrøms anleggets utslippspunkt minimum hvert 2. år på et tidspunkt av året når belastningen er høy. Rapporten skal være myndighetene i hende så snart som mulig etter ferdigstillelse.

Undersøkelsene skal utføres av en uavhengig, kompetent faginstans og resultatene skal ha en faglig vurdering i forhold til miljøpåvirkning.

---

¹¹ Jf. lov om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet (miljøinformasjonsloven).

- Det skal gjennomføres resipientundersøkelser tilsvarende MOM C-undersøkelser (NS 9410) minimum hvert 5. år. Undersøkelsen skal gjennomføres på slutten av eller i etterkant av en periode med høy belastning (utføring). Rapporten skal oversendes til myndighetene uten ugrunnet opphold.

Innehaver av denne tillatelse plikter å sørge for at de tillempede MOM C-undersøkelsene i sin helhet gjennomføres av akkreditert organ, og at faginstansen som gjennomfører disse undersøkelsene legger relevante parametere inn i Vannmiljø¹² umiddelbart etter rapportering. Data leveres på Vannmiljø's importformat, som finnes på <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>. Her finnes også oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljø's kodeverk.

14.3 UTVIDET OVERVÅKING

Virksomheten plikter å gjennomføre mer omfattende undersøkelser eller overvåking dersom Fylkesmannen finner dette nødvendig for å kartlegge anlegget sin forurensningseffekt på resipienten jf. forurensningsloven § 51. Virksomheten kan også bli pålagt å betale en forholdsmessig del av kostnadene ved en felles resipientundersøkelse sammen med andre virksomheter med utslipp i området.

15. Utskifting av utstyr

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Fylkesmannen på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning skal benyttes.

16. Eierskifte og/eller navneendring

Hvis virksomheten overdras til ny eier, skal melding sendes Fylkesmannen så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet. Dette gjelder også ved navneendringer for virksomheten.

17. Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Fylkesmannen.

Fylkesmannen kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning, samt pålegge eieren eller brukeren å stille garanti for dekning av framtidige

---

¹² Vannmyndighetenes fagsystem for registrering og analyse av tilstanden i vann:
<http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>

---

utgifter og mulig erstatningsansvar (jf. forurensningsloven § 20 om nedleggelse og driftsstans).

Ved nedleggelse eller stans skal virksomheten sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift¹³. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Fylkesmannen innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til Fylkesmannen i god tid før start er planlagt.

18. Tilsyn

Virksomheten plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

19. Bortfall av tillatelsen

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen **ikke** er tatt i bruk innen 2 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal virksomheten sende Fylkesmannen en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Fylkesmannen kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen eller trekke den tilbake.

---

¹³ Avfallsforskriften kapittel 11 om farlig avfall

VEDLEGG 1 Liste over prioriterte stoffer, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

	Vanlige forkortelser
Bromerte flammehemmere:	
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA
Klorholdige organiske forbindelser	
1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Tensidene:	
Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloretan	PER
Triklorretan	TRI
Trikloran (2,4,4'-Trichloro-2'-hydroxydiphenyl ether)	
Nitromuskforbindelser:	
Muskxylen	
Alkylfenoler og alkylfenoletoksylder:	
Nonylfenol og nonylfenoletoksylder	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylder	OF, OP, OFE, OPE
Dodecylfenol m. isomerer	
2,4,6-tri-tert-butylfenol	
Polyfluorerte organiske forbindelser (PFCs)	
Perfluoroktansulfonat (PFOS) og forbindelser som inneholder PFOS	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre (PFOA)	
Tinnorganiske forbindelser:	
Tributyltinn	TBT
Trifenyltinn	TFT, TPT
Polysykliske aromatiske hydrokarboner	
Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Bisfenol A	BPA

VEDLEGG 2 - AVLØPSDEFINISJONER

SS Suspendert stoff, partikler i avløpsvann.

TOC Totalt organisk karbon, brukt som mål på mengde organisk stoff i avløpsvann.

KOF Kjemisk oksygenforbruk, brukt som mål på mengde organisk stoff i avløpsvann.

BOF7 Biologisk oksygenforbruk over 7 døgn, brukt som mål på mengde organisk stoff i avløpsvann.